

Виконав:

Дмитро ДІЩЕНКО

старший викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ПРИЙОМІВ БОРОТЬБИ

Здобуток високого рівня дисципліни і законності неможливий без допустимої та лояльної поведінки жителів країни, удосконалення якості та продуктивності роботи працівників поліції. Ухилення від виконання обов'язків, закріплених у нормативно-правових актах України, визначає адекватне реагування держави, зокрема застосування фізичної сили і спеціальних прийомів боротьби. Застосування заходів поліцейського примусу за будь-які незаконні дії постійно привертає увагу соціуму, так як воно більше всього має відношення до суспільних інтересів громадян та їх об'єднань.

Більшою мірою серйозних втручань з боку поліції у життєдіяльність громадян є застосування до них фізичної сили. У ході здійснення покладених на них обов'язків правоохоронні органи мають право застосовувати фізичну силу й спеціальні засоби, вогнепальну зброю у випадках і порядку, передбачених чинним законодавством України. Конкретно цим роз'яснюється підвищене зацікавлення цією проблемою, яка також обмежується умовами, що не виключають наявності помилок, свавілля, не перешкоджання державних органів чи посадових осіб, які застосовують фізичну силу.

Дії правоохоронних органів, щонайбільше в незвичайних умовах, повинні бути впевненими, усвідомлюючи ситуацію, належними наявній небезпеці та зобов'язатись надати безпеку громадянам. Застосування сили працівниками поліції для зупинення небезпечних дій правопорушників має реалізовуватися строго в рамках закону та не перевищувати границі необхідної оборони. Ніякі виключні обставини або настанови посадових осіб не можуть бути головними для будь-яких нелегальних дій або бездіяльності поліції. Для вирішення покладених на правоохоронні органи завдань поліцейські мають право застосовувати фізичну силу, зокрема спеціальні прийоми боротьби або рукопашного бою.

Правовими підставами застосування фізичної сили є стаття 43 «Порядок застосування поліцейських заходів примусу», стаття 44 «Застосування

фізичної сили» ЗУ «Про Національну поліцію», стаття 27 Конституції України передбачає право кожної людини захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань, стаття 36 КК України. Необхідна оборона тощо.

До фізичної сили варто відносити прийоми самозахисту, особистої безпеки, фізичного впливу тощо. Відповідно до завдань, що мають вирішуватися поліцейським до прийомів самозахисту, особистої безпеки, фізичного впливу належать удари, кидки, блоки, прийоми затримки, захоплення, вивільнення від захоплень, захисту від нападу озброєного і неозброєного супротивника, обеззброювання злочинця, озброєного вогнепальною та холодною зброєю, прийоми обшуку, поверхневої перевірки, зв'язування, надягання кайданків і конвоювання.

Принципами застосування фізичної сили поліцейськими є законність, необхідність, пропорційність, ефективність та мінімальна шкода. Щоб застосування сили було правомірним, необхідна присутність правової і фактичної підстав, взятих у системі. Правова підстава – наявність складу правопорушення в діях, а фактична підстава – необхідність негайного їх припинення із застосуванням сили.

Умовами застосування сили є спроможність, можливість та нараження на небезпеку. Тільки наявність усіх трьох умов дає поліцейському право застосовувати силу.

Застосування фізичної сили буде законним, тільки якщо застосування інших поліцейських заходів не забезпечує виконання поліцейським покладених на нього завдань, визначених законом. Застосування фізичної сили до правопорушника може бути пов'язане як із психологічним впливом, так і без нього. Вид, метод і спосіб фізичного впливу, інтенсивність його застосування визначаються кожним поліцейським самостійно, виходячи з обстановки, що склалася.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/573/1/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A2%D0%A1%D0%9F.pdf>
2. ЗУ «Про Національну поліцію»
3. Конституція України
4. Кримінальний кодекс України